

**“ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В УМОВАХ
ВІЙНИ -
НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ”**

Доповідач: **Адвокат О. Чернобай**
Юридична компанія «Чернобай та Партнери»
+38(050) 331-06-68 o.chernobai@chtplaw.com

ВАЖЛИВІСТЬ ТЕМИ

1. Оборозоздатність країни.
2. Євроінтеграція. НАТО.
3. Штучний інтелект

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ

- 1. ДО “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій” (УКРНОІВІ).**
- 2. Міністерство оборони України (+ приєднане Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, яка наразі ліквідоване)**
- 3. МВС, СБУ, НГУ , Держспецтрансслужба**

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Приведення законодавства України до євростандартів.

Угода про асоціацію України з ЄС (дії в Україні з 01.09.2017р.

Наразі законодавство України більш менш приведено у відповідність до цієї Угоди

НАТО

Угода про охорону секретних винаходів у галузі оборони (якщо станемо членом НАТО)

уряд країни походження застосовує належні заходи для заборони несанкціонованого подання за кордоном заявок на патентування винаходів, розголошення про які може зашкодити національній безпеці, і для дозволу на власний розсуд подання за кордоном заявок на патентування винаходів, що підпадають під обмеження секретності.

прохання про засекречення патентної заявки отримано від оборонного агенства уряду країни походження або від імені цього агенства, або від заявника разом з дозволом від оборонного агенства або від імені цього агенства;

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Об'єкти ІВ

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ

ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції»

- 1. Неправомірне використання позначень**
(товарні знаки, найменування, реклама)
- 2. Копіювання зовнішнього вигляду виробу**
(без зазначення виробника копії)
- 3. Порівняльна реклама**
(порівняння з іншими осоами)
- 4. Комерційна таємниця**

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ЛІТЕРАТУРА (ХУЖОЖНЯ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА)

МУЗИКА

ФОТОГРАФІЯ

СКУЛЬПТУРА

ЖИВОПИС

ТЕАТР

КІНО

КОМП'ЮТЕРНІ ПРОГРАМИ І БАЗИ ДАНИХ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Генерація:

- Текстів,
- зображень,
- Відео,
- Музики,
- Презентацій,
- Тощо.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»

- (Право особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою)

1. Неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою, є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта.

Хто придумує «промпт»?

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»

- (Право особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою)
- 2. Суб'єктами права особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, можуть бути особи, яким, з урахуванням вимоги, передбаченої **частиною сьомою** цієї статті, належать майнові права або які мають ліцензійні повноваження на передбачену **частиною першою** цієї статті комп'ютерну програму - автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми. Договором можуть визначатися умови належності права особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані відповідними комп'ютерними програмами.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»

- (Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою)

3. У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають.

5. Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»

7. У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (*sui generis*) на такий неоригінальний об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) авторського права або суміжних прав, твір (твори) або об'єкт (об'єкти) суміжних прав якого зазнав (зазнали) використання у процесі генерування такого неоригінального об'єкта.

У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання іншого охоронюваного неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (*sui generis*) на цей об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, неоригінальний об'єкт якого зазнав використання у процесі генерування нового неоригінального об'єкта.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Реєстрація прав на об'єкти, створені штучним інтелектом

Постанова КГС ВС від 20 лютого 2025 року у справі № 910/19775/23 –

<http://reyestr.court.g>

[\(ov.ua/Review/125356122](http://ov.ua/Review/125356122)

(«Свідоцтво про реєстрацію авторського права лише засвідчує авторство, але не є підставою для виникнення авторських прав, а отже його визнання недійсним не є належним та ефективним способом захисту для встановлення відсутності авторських прав. При вирішенні спорів щодо службових творів суди мають враховувати правовий режим таких об'єктів, визначений законом...»)

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Реєстрація прав на об'єкти, створені штучним інтелектом

Можлива зміна судової практики

- Об'єкти, створені штучним інтелектом не є об'єктами авторського права
- презумпція авторства і доведення його факту

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ

ВИНАХОДИ І КОРИСНІ МОДЕЛІ

ПРОМИСЛОВІ ЗРАЗКИ

КОМЕРЦІЙНІ (ФІРМОВІ) НАЙМЕНУВАННЯ

ТОРГІВЕЛЬНІ МАРКИ

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ

СОРТИ РОСЛИН І ПОРОДИ ТВАРИН

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Винаходи (корисні моделі)

Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»

Охоронні документи – патенти

Об'єкти винаходів – продукт (пристрій, речовина, штам...), процес (спосіб)

Об'єкти корисних моделей – пристрій, процес (спосіб)

Вимоги: новизна, промислова придатність, винахідницький рівень (тільки для винаходів)

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Винаходи (корисні моделі)

Особливості патентування одного і того ж об'єкту в якості винаходу і в якості корисної моделі

Різниця в строках правової охорони:

Винахід – 20 років

Корисна модель – 10 років

!!! ТРИВАЛИЙ СТРОК ПАТЕНТУВАННЯ !!!

ОБОРОННІ ВІНАХОДИ (КОРИСНІ МОДЕЛІ)

Спеціальне законодавство наразі відсутнє

Особливості патентування винаходів і корисних моделей, створених військовослужбовцями

!!! ризик порушення правових принципів !!!

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Промислові зразки

Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»

Охоронні документи - свідоцтво

Об'єкт – зовнішній вид виробу

Вимоги: новизна (відсутній ідентичний),
індивідуальний характер (справляння
загального враження на поінформованого
споживача).

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Промислові зразки

Особливості:

- зареєстровані (строк правової охорони 5 років з подовженням до 25),
- не зареєстровані (строк правової охорони 3 роки без подовження)
- !!! ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР. ПЕРЕСІЧНИЙ СПОЖИВАЧ!!!

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Торговельні марки (знаки для товарів і послуг)

Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»

Охоронні документи – Свідоцтво

Об'єкти – словесні, зображувальні, комбіновані, об'ємні, звукові, запахові ...

Реєстрація для певних класів МКТП

Вимоги:

- не повинні порушувати мораль (військова тематика).

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ:

- КОМЕРЦІЙНІ (ФІРМОВІ НАЙМЕНУВАННЯ)
 - *Цивільний кодекс України*
 - - ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ
 - ПРОМИСЛОВІ ЗРАЗКИ

ВОЄННА СИМВОЛІКА

СИМВОЛІКА ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ НАЗВИ ВОЄНІЗОВАНИХ ФОРМУВАНЬ

(ПРАВОВА ПРИРОДА НЕ ВИЗНАЧЕНА)

- Затверджені державою
- Не затверджені державою

ВОЄННА СИМВОЛІКА

[HTTPS://PRM.UA/RU/SYMBOLYKA-VOORUZHENN-KH-SYL-UKRAYN-Y-EE-NEDOSTATKY/#GOOGLE_VIGNETTE](https://prm.ua/ru/symvolyka-vooruzhenn-kh-syl-ukrayn-y-ee-nedostatky/#GOOGLE_VIGNETTE)

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЕМБЛЕМАТИКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

ЕМБЛЕМА

ГЕРБ КЕРІВНИХ ОРГАНІВ

ЕМБЛЕМА СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УПРАВЛІНЬ

ПЕТАЛИЧНА АРМАТУРА (ЕМБЛЕМА) ДО ФОРМИ ОДЯГУ

1. Міністерство Внутрішніх Справ України; 2. Міністерство Оборони України; 3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій; 4. Державна служба спецв'язку;
5. Державна служба охорони України; 6. Державна служба України з питань охорони державного кордону України; 7. Служба Безпеки України.

ВОЄННА СИМВОЛІКА

ВОЄННА СИМВОЛІКА

«ПРИВИД КИЄВА»

ТОРГОВЕЛЬНА МАРКИ (го «Захисники неба»)

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ (фізичні особи)

ЗОБРАЖЕННЯ ІГРАШОК (фізичні особи)

НАЗВА ВОЄНІЗОВАНОГО ФОРМУВАННЯ (40 бригада тактичної авіації)

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Комерційна таємниця

- ✘ Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.
- ✘ Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Стаття 505 Цивільного кодексу України

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Технічна документація в тому числі (НОУ-ХАУ
або комерційна таємниця)

Охоронні документи – Свідоцтво (в разі
реєстрації в якості об'єкту авторського
права)

Договір (угода) про нерозголошення – в разі
охорони «Ноу-Хау»

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Технологія

Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»

Наукові та науково-прикладні результати, об'єкти права інтелектуальної власності (зокрема, винаходи, корисні моделі, твори наукового, технічного характеру, комп'ютерні програми, комерційні таємниці), ноу=хау, в яких відображено перелік, строки, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг.

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ОБОРОННОГО ЗНАЧЕННЯ

ПРАВОВА ПРИРОДА НЕ ВИЗНАЧЕНА

I. Секретність (Державна таємниця)

**II. Можливість чи неможливість бути
запатентованою**

III. Особливості описання технологій

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ОБОРОННОГО ЗНАЧЕННЯ

Закон України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003р.

Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення (Постанова КМУ від 20.11.2003р. №1807

Дозвіл Держекспортконтроль

ПАТЕНТУВАННЯ

Особливості під час війни

«Затемнення поданих заявок, які стосуються оборонної промисловості»

ОСОБЛИВОСТІ ІВ В ВОЄННИЙ СТАН

**Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України»
(01.04.2022 р. 2174-IX)**

Зупинення строків, виконання процедура та оплати платежів (+90 днів)

**Продовження /підтримання чинності
Майнові права чинні до закінчення воєнного стану**

ОСОБЛИВОСТІ В ВОЄННИЙ СТАН

Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України»
(01.04.2022 р. 2174-IX)

31 травня 2025 року набрав чинності Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України”
(№ 4362 від 16.04.2025).

ОСОБЛИВОСТІ В ВОЄННИЙ СТАН

Закон України (№ 4362 від 16.04.2025)

Відновлюються строки вчинення дій

встановлення перехідного періоду:

- річні збори за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та сорти рослин, строк сплати яких настав під час чинності Закону № 2174 та які не були сплачені до дня набрання чинності Законом № 4362 (**до 31 травня 2025 року**), вважатимуться сплаченими **вчасно**, якщо їх буде сплачено протягом 75 днів з дня набрання чинності Законом № 4362;
- збір за продовження строку дії свідоцтва України на торговельну марку, строк сплати якого настав під час чинності Закону №2174 та який не було сплачено до дня набрання чинності Законом № 4362 (**до 31 травня 2025 року**), вважатиметься сплаченим **вчасно**, якщо його буде сплачено протягом 75 днів з дня набрання чинності Законом № 4362.

ОСОБЛИВОСТІ В ВОЄННИЙ СТАН

Закон України (№ 4362 від 16.04.2025)

Відновлюються строки вчинення дій

Деякі спірні моменти:

- Реєстрація нових торговельних марок

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІВ ВІЙСЬКОВИМИ

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби»

№ 4585-IX від 21.08.2025р.

Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби»

№ 4671-IX від 04.11.2025р.

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІВ ВІЙСЬКОВИМИ

**Військовослужбовцю належать особисті
немайнові права + премія (винагорода) +
грамота**

**Майнові права в тому числі право
патентувати, використовувати та дозволяти
використання іншими особам –
МІНОБОРОНИ**

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІВ ВІЙСЬКОВИМИ

**Направлені на врегулювання питань
створення об'єктів інтелектуальної власності
військовослужбовцями та захист інтересів
Держави**

ПРОБЛЕМА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

ЗАХИСТ ПРАВ

**Визнання прав
(охоронних документів)
недійсними**

Захист порушених прав на об'єкти ІВ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

О. Чернобай

Адвокат, Керуючий партнер

+38(050) 331-06-68

o.chernobai@chtplaw.com

Юридична компанія «ЧЕРНОБАЙ ТА ПАРТНЕРИ»